

อ่านงบการเงิน.....ไม่ยาก

สาชล สดชลาสินธุ์

กรรมการที่ปรึกษา สมาคมวิศวกรรมปรับอากาศแห่งประเทศไทย
กรรมการ และ เลขานุการ มูลนิธิพัฒนาผู้ประกอบการไทย
E-mail : sachols@truemail.co.th โทร. 081-641-3161

1. บทนำ

เรื่องบัญชี มักจะถูกมองว่าเป็นเรื่องของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ไม่อยากเข้าไปยุ่งด้วย เพราะเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก ทำให้มีผู้คนจำนวนมากขาดความรู้ด้านบัญชีต่างๆที่เป็นความรู้ที่สำคัญยิ่งต่อการทำธุรกิจ เพราะบัญชีเหมือนมาตรวัดผลประกอบการ ปรากฏจากตัวเลขทางบัญชี เราก็ไม่สามารถบอกได้ว่าผลประกอบการของสถานประกอบการนั้น หรือ ผลประกอบการของโครงการต่างๆ ดีหรือไม่ดีอย่างไร เป็นความรู้ที่เจ้าของธุรกิจ ผู้บริหาร หรือ วิศวกร ต้องรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่อยู่ในระดับผู้บริหารก็ยิ่งต้องรู้เรื่องการอ่านงบการเงิน เพราะถูกประเมินผลงานด้วยตัวเลขทางบัญชี ธุรกิจในโลกนี้จะอยู่ไม่ได้เลยถ้าไม่มีระบบบัญชี การประเมินผลการดำเนินงานของผู้บริหาร การประเมิน

สถานประกอบการ การขึ้นลงของราคาหุ้น การขายกิจการ หรือ การเทคโอเวอร์กิจการของผู้อื่น ล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยข้อมูลทางบัญชีทั้งสิ้น การทำบัญชีเราสามารถโยนให้เป็นที่ภาระของนักบัญชีได้ แต่ความสามารถในการอ่านและวิเคราะห์งบการเงินที่นักบัญชีทำไว้แล้ว เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับเจ้าของกิจการ นักบริหาร รวมทั้งวิศวกรทุกคน บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการให้ความรู้ด้านการอ่านงบกำไรขาด-ทุน และ งบแสดงฐานะการเงิน (เดิมเรียกงบดุล) หรือ เรียกกรวมๆว่างบการเงิน แก่วิศวกรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่คิดว่าเรื่องบัญชีเป็นเรื่องยาก หากได้อ่านบทความนี้แล้ว จะเห็นว่า การอ่านงบการเงินเป็นเรื่องไม่ยากเลย เรียนวิศวะที่ยากแสนยากยังเรียนจนจบได้ แค่อ่านงบการเงินเป็นเรื่องหมูๆ

2. ความหมายของงบการเงิน

งบการเงิน โดยทั่วไปแล้ว จะประกอบด้วย งบกำไร-ขาดทุน และ งบแสดงฐานะการเงิน (เมื่อก่อนนี้เรียกว่า งบดุล หรือ Balance Sheet) อาจจะรวมทั้งงบกระแสเงินสดด้วย

มีผู้คนจำนวนมากคิดว่าค่าว่างบดุลคืองบการเงิน จึงมักพูดว่า ในการประชุมใหญ่ของสมาคม ต้องมีการแถลงงบดุล หรือ พิจารณางบดุล แม้แต่ในพระราชบัญญัติอาคารชุด (มาตรา 42/1 วงเล็บ 1) ยังบ่งว่า ในการประชุมใหญ่ของเจ้าของห้อง ต้องมีวาระการพิจารณางบดุล ความจริงแล้วงบดุล หรือที่ในปัจจุบันนี้เรียกว่างบแสดงฐานะการเงิน เป็นเพียงส่วนหนึ่งของงบการเงินเท่านั้น โดยที่งบการเงินจะประกอบด้วย งบกำไร-ขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน และ งบกระแสเงินสด แต่ในบทความนี้ จะไม่นำงบกระแสเงินสดมาพูด เพราะเวลาที่เรารับงบการเงินมา หรือ เวลาที่หน่วยงานต่างๆแถลงงบการเงิน จะมีเฉพาะงบกำไร-ขาดทุน และ งบแสดงฐานะการเงินเท่านั้น

3. งบกำไร-ขาดทุน

งบกำไร-ขาดทุน เป็นงบที่อ่านง่ายที่สุด และเป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย แม้ค้าขายกล้วยแขก หรือ แม้ค้าขายส้มตำ ก็เข้าใจว่างบกำไรขาด-ทุน คืออะไร ถ้าเราเอารายได้ทั้งหมดรวมเข้าด้วยกัน แล้วหักด้วยรายจ่ายทั้งหมด เหลือเท่าไรก็คือกำไร แต่ในการทำงบกำไร-ขาดทุน เราไม่ได้มีรูปแบบที่ง่าย ๆ อย่างนั้น เพราะมันจะไม่ให้ข้อมูลที่ช่วยให้วิเคราะห์เกี่ยวกับผลประกอบการ

งบกำไร-ขาดทุน สามารถมีได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้นว่าต้องการให้มีรายงานอะไรบ้าง ตัวอย่างงบการเงินข้างล่างนี้เป็นเพียงหนึ่งในหลายรูปแบบสำหรับงบกำไร-ขาดทุน

งบกำไร-ขาดทุน

รายการ	รายการ	บาท
1	รายได้	20,000,000
2	หัก ต้นทุนสินค้าขาย	12,000,000
3	กำไรขั้นต้น (1-2)	8,000,000
4	หัก ค่าใช้จ่ายทางการตลาด	1,000,000
5	หัก ค่าใช้จ่ายทางการบริหาร	3,000,000
6	หัก ค่าเสื่อมราคาด้านการผลิต	300,000
7	หัก ค่าเสื่อมราคาด้านสำนักงาน	200,000
8	กำไรหลังจากหักค่าใช้จ่าย(3-4-5-6-7)	3,500,000
9	หักค่าดอกเบี้ยจ่าย	100,000
10	กำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้(8-9)	3,400,000
11	ภาษี (20 %)	680,000
12	กำไรสุทธิหลังภาษี(10-11)	2,720,000

รายการที่ 1 เป็นรายได้จากการขาย

รายการที่ 2 เป็นต้นทุนสินค้าขาย (cost of goods sold) เป็นศัพท์เฉพาะด้านบัญชี ได้มาจากการคำนวณ ดังต่อไปนี้

ต้นทุนสินค้าขาย = มูลค่าสินค้าต้นงวด บวกด้วยมูลค่าสินค้าที่ผลิตทั้งปี แล้ว ลบด้วยมูลค่าสินค้าปลายงวด

(นี่เป็น เหตุผลว่าตอนสิ้นปี จะต้องมีการนับ stock สินค้า เพื่อจะได้สามารถหาต้นทุนสินค้าขายได้)

รายการที่ 3 เมื่อเอารายได้หักจากต้นทุนสินค้าขาย จะเป็นกำไรขั้นต้น

กำไรขั้นต้น จะต้องหักด้วยค่าใช้จ่ายอีก 4 รายการดังต่อไปนี้ เพื่อให้ได้กำไรสุทธิก่อนภาษี

รายการที่ 4 เป็นค่าใช้จ่ายทางการตลาด เช่น เงินเดือนพนักงานขาย คอมมิชชั่นพนักงานขาย ค่าใช้จ่ายด้านโฆษณา ค่าใช้จ่ายด้านส่งเสริมการขาย ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ที่เกี่ยวกับงานขาย เป็นต้น

รายการที่ 5 เป็นค่าใช้จ่ายทางการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยเงินเดือนของผู้บริหารที่ไม่เกี่ยวกับการขาย เงินเดือนพนักงานบัญชี เงินเดือนพนักงานทำความสะอาด น้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ที่ใช้ในสำนักงาน

รายการที่ 6 เป็นค่าเสื่อมราคาด้านการผลิต เช่น ค่าเสื่อมราคา สำหรับเครื่องจักรต่างๆที่ใช้ในการผลิต ค่าเสื่อมราคาอาคารโรงงาน ค่าอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในโรงงานงบกำไร-ขาดทุน ส่วนใหญ่ จะเอาค่าใช้จ่ายในรายการนี้ไปรวมอยู่ในรายการที่ 2 คือ ต้นทุนสินค้าขาย เพื่อให้ได้ต้นทุนสินค้าขายที่แท้จริง แต่การแยกค่าเสื่อมราคารายการนี้ออกมาให้เห็นต่างหาก เพื่อจะได้มองเห็นว่ารายการนี้มีมูลค่าสูงเพียงใด ในกรณีที่มีการซื้อเครื่องจักรใหม่ๆที่มีมูลค่าสูงมากๆ ค่าเสื่อมราคาก็จะสูงมากตามไปด้วย เช่น ซื้อเครื่องจักรมูลค่า 100 ล้านบาท ถ้าค่าเสื่อมราคาเป็น 5 ปี ค่าใช้จ่ายด้านค่าเสื่อมราคาจะสูงถึง 20 ล้านบาท ซึ่งจะมีกระทบต่อกำไรของกิจการ ถ้ามีการแยกรายการนี้ออกมาก็จะเห็นได้ชัดเจนว่ากำไรที่หายไปนั้นเกิดจากค่าเสื่อมราคาที่มาจากการซื้อเครื่องจักรราคาแพง

รายการที่ 7 เป็นค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในสำนักงาน เช่น คอมพิวเตอร์ พริ้นเตอร์ เครื่องสแกน เครื่องถ่ายเอกสาร เฟอร์นิเจอร์สำนักงาน ตู้เก็บเอกสาร อุปกรณ์สื่อสารต่างๆในสำนักงาน เป็นต้นงบการเงินบางแบบอาจจะเอาค่าใช้จ่ายในรายการนี้ไปรวมอยู่ในหัวข้อ 5 “ค่าใช้จ่ายทางการบริหาร”

รายการที่ 8 หลังหักค่าใช้จ่ายต่างๆหมดแล้ว กำไรที่ได้จะเป็นกำไรหลังหักค่าใช้จ่าย

รายการที่ 9 เป็นค่าดอกเบี้ยจ่าย ที่เกิดจากกู้เงินมาใช้ในการดำเนินกิจการ

การเอาค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ยแยกออกมาต่างหาก และ อยู่ในตำแหน่งที่อยู่ท้ายสุด ก็เพื่อจะดูว่ากำไรหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วสูงกว่าค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ยมากน้อยเพียงใด ในกรณีตัวอย่าง กำไรหลังจากค่าใช้จ่ายเท่ากับ 3,500,000 บาท และ ดอกเบี้ยจ่ายเท่ากับ 100,000 บาท แสดงว่าการกู้เงินเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินกิจการ มีกำไรคุ้มกับดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายให้กับธนาคาร แต่ถ้ากำไรหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วเท่ากับ 3,500,000 บาท และ ดอกเบี้ยจ่ายเท่ากับ 3,000,000 บาท เหลือกำไรสุทธิก่อนภาษีเพียง 500,000 บาท แสดงว่าเราทำธุรกิจเพื่อเลี้ยงธนาคาร ซึ่งเป็นเรื่องไม่ควรทำ เพราะธนาคารเขารวยอยู่แล้ว

รายการที่ 10 เมื่อหักค่าใช้จ่ายทุกรายการออกจากกำไรขั้นต้นแล้ว ก็จะได้กำไรสุทธิก่อนภาษี ซึ่งจะเป็นฐานในการคำนวณภาษีรายได้นิติบุคคล

รายการที่ 11 เป็นอัตราภาษีรายได้นิติบุคคลซึ่งมีอัตราไม่เท่ากัน ธุรกิจ SMEs ธุรกิจระดับใหญ่ หรือ ธุรกิจที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ จะเสียภาษารายได้นิติบุคคลที่ต่างกัน

รายการที่ 12 เป็นกำไรสุทธิหลังจากหักภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว กำไรสุทธินี้ สูงเท่าไรจึงจะดี คำตอบคือ กำไรนี้เมื่อเทียบกับเงินลงทุนแล้ว ต้องสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำมาก เพราะการทำธุรกิจมีความเสี่ยง เช่นถ้าลงทุน 10 ล้านบาท กำไรสุทธิเท่ากับ 1 ล้านบาท หรือ เป็น 10% ของเงินลงทุน อาจจะไม่ใช่มผลตอบแทนที่น่าพึงพอใจ แต่ถ้ากำไรสุทธิเป็น 2 ล้านบาท หรือเป็น 20% ของเงินลงทุน น่าจะเป็นระดับที่เราจับได้ แต่การพิจารณาผลตอบแทนการลงทุนคงจะมองเป็นเปอร์เซ็นต์แต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ เพราะถ้าลงทุนน้อยๆเป็นระดับ 100,000 บาท กำไรสุทธิ 30 % ดูเปอร์เซ็นต์แล้วรู้สึกสูง แต่ถ้าดูเป็นตัวเงินแล้ว กำไรสุทธิมีเพียง 30,000 บาทต่อปี หรือ เพียง 2,500 บาท ต่อเดือนเท่านั้น

ดังนั้น การวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนต้องดูทั้งเปอร์เซ็นต์และตัวเงินด้วย

อาจจะมีคนถามว่า กว่าจะได้กำไรสุทธิ ทำไมต้องมีการหักค่าใช้จ่ายต่างๆเป็นขั้นๆ ทำไมไม่เอาค่าใช้จ่ายทั้งหมดใส่ในตระกร้าเดียว แล้วเอาค่าใช้จ่ายทั้งหมดไปหักจากรายได้ ก็จะได้กำไรสุทธิเช่นเดียวกัน แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่ไม่ผิดครับ แต่สำหรับ

ผู้ที่ต้องการประโยชน์สูงสุดจากรายงานทางบัญชี ต้องทำตามตัวอย่างข้างต้น เพราะ :

(1) ถ้าเอาค่าใช้จ่ายทุกตัวมารวมกัน แล้วเอาไปหักจากรายได้ เหลือกำไรสุทธิเพียง 100,000 บาท เราก็จะไม่มีทางรู้ได้เลยว่ากำไรสุทธิที่เหลือน้อยเป็นเพราะอะไร อาจเกิดต้นทุนสินค้าขายสูงไป หรือเกิดจากการตั้งราคาขายต่ำไป หรือ เกิดจากค่าใช้จ่ายด้านการตลาดสูงเพราะจ่ายเงินเดือนพนักงานขายสูงไป หรือ จ่ายค่าใช้จ่ายด้านโฆษณาออกไป หรือ อาจเกิดจากการจ่ายเงินผู้บริหารระดับสูงที่มากเกินไป ก็ได้ หรือ อาจเกิดจากการซื้อเครื่องจักรที่ราคาแพงมากและค่าก่อสร้างโรงงานที่สูงมาก

(2) ถ้ากำไรขั้นต้น 8,000,000 บาท อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของธุรกิจ ประเภทที่เราทำ หรือ เป็นกำไรที่เราพึงพอใจแล้ว แต่กำไรสุทธิต่ำมาก ก็ต้องมาดูว่าค่าใช้จ่ายตัวอื่นๆเช่น ค่าใช้จ่ายทางการตลาด ค่าใช้จ่ายทางการบริหาร ค่าเสื่อมราคาด้านการผลิต ค่าเสื่อมราคาสำนักงาน หรือ ค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ย รายการไหนที่เป็นตัวการที่ทำให้กำไรสุทธิต่ำ

(3) จะเห็นได้ว่าการทำรายงานงบกำไร-ขาดทุนตามรูปแบบข้างต้น ทำให้เราวิเคราะห์ผลประกอบการได้ดีกว่าการเอาค่าใช้จ่ายทุกตัวรวมกันแล้วไปหักจากรายได้

งบกำไร-ขาดทุน จะเป็นผลประกอบการสำหรับช่วงหนึ่งของเวลาทำการ (Period of time) ปกติแล้วจะเป็นช่วงหนึ่งปี เช่น งบกำไร-ขาดทุนนี้ เป็นงบที่สิ้นสุด ณ วัน 31 ธันวาคม 2556 หมายความว่า เป็นงบกำไร-ขาดทุนตั้งแต่ 1 มกราคม — 31 ธันวาคม 2556

4. งบแสดงฐานะการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน เมื่อก่อนนี้เรียกว่า งบดุล (Balance Sheet) เพราะมันต้องได้ดุล คือด้านซ้าย

กับด้านขวาจะต้องเท่ากันตามหลักบัญชี ถ้าไม่เท่ากัน แสดงว่าเกิดการผิดพลาดขึ้นมาแล้ว แต่ การทำให้เท่ากันคงไม่ใช่ประเด็นสำคัญสำหรับนักบัญชีมากกว่า เรื่องการให้ข้อมูลสำคัญที่แสดงฐานะด้านการเงินของกิจการ จึงเรียกว่างบแสดงฐานะการเงิน แล้วอะไรคือฐานะการเงินของธุรกิจ ? ถ้าเราใช้ common sense ในการตอบ คงจะตอบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับ เงินลงทุนของเรา ทำธุรกิจแล้วมีกำไรเท่าไร ทำมาหลายปีแล้ว มีกำไรสะสมเท่าไร ธุรกิจของเรามีสินทรัพย์อะไรบ้าง มีเงินสดเท่าไร มีฝากในธนาคารเท่าไร มีลูกหนี้อยู่เท่าไร มากไปหรือไม่ ถ้ามากไปแสดงว่าขายเงินเชื่อมากไป หรือ ให้เครดิตยาวนานเกินไป มีเจ้าหนี้ที่เราต้องชำระเงินมากน้อยเพียงใด เรามีเงินเพียงพอที่จะใช้หนี้หรือไม่ ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่ข้อมูลแสดงฐานะการเงินทั้งสิ้น สิ่งที่น่ามาตอบ มันถูกหมด เพียงแต่ที่เราไม่ได้มองมันอย่างเป็นระบบ ตามวันนี้ ตอบอย่าง ตามพรุ่งนี้ อาจจะตอบไม่ครบเหมือนวันนี้ หรือ อาจจะมีรายการอื่นเพิ่มขึ้นมากกว่าวันนี้ แต่ถูกหมด ดังนั้น เรามามองงบแสดงฐานะการเงินอย่างเป็นระบบ ตอบก็ครั้งๆ ก็จะเหมือนกันหมด

งบแสดงฐานะการเงิน ชื่อก็บอกแล้วว่าเป็น การแสดงฐานะการเงินว่ากิจการมีฐานะมั่งคั่ง มั่นคงเพียงใด เป็นการสะท้อนถึงความสามารถในการบริหารกิจการของนักธุรกิจ และ นักบริหารทั้งหลายว่า เมื่อเห็นผลการดำเนินงานจากงบกำไร-ขาดทุนแล้ว ผู้บริหารจะต้องมองว่าได้เงินมาจากไหนในการทำธุรกิจ แล้วเอาเงินกำไรที่ได้ไปทำอะไร

แล้วงบแสดงฐานะการเงินหน้าตาเป็นอย่างไร? มันมาจากสมการทางบัญชีข้างล่างนี้ :

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ทุน}$$

ในหน้าแรกของตำราบัญชี เขาจะบอกเรา สมการบัญชีนี้ นักบัญชีส่วนใหญ่ หรือ เกือบทุกคนไม่เคยถาม หรือให้พิสูจน์สมการนี้เลย เขาเรียน 4 ปี ก็จบ ส่วนคนที่จบวิศวะ จะไม่ยอมเชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าพิสูจน์ไม่ได้ จะไม่ยอมรับ

วิศวกรหลายท่านต้องการให้พิสูจน์สมการนี้ว่าทำไม สินทรัพย์ เท่ากับ หนี้สิน บวก ทุน โดยเขาขบข้องใจว่าทำไมหนี้สินถึงเป็นสินทรัพย์ของเราด้วย ส่วนเงินลงทุนของเราเป็นสินทรัพย์ของเรานั้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจ

สมการนี้ ค้นพบโดยนักบวชชาวอิตาลีเลียน นักบวชในสมัยนั้นจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลมาก มีเงินบริจาคเข้ามามากมาย แต่ ก็มีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวน มากเช่นเดียวกัน นักบวชผู้นั้น มีปัญหาในการบริหารระบบบัญชีแบบดั้งเดิมที่ เอรายรับทั้งหมดลงบันทึกรไว้ แล้วหักด้วยรายจ่ายทั้งหมด เหลือเท่าไรก็เป็นเงินคงเหลือ เมื่อมีการผิดพลาดขึ้นมา ก็ไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างง่ายๆ จึงได้พัฒนาระบบบัญชีแบบสองด้านตามสมการดังกล่าวข้างต้น ต้องยอมรับว่าสมการนี้เป็นนวัตกรรมที่ยิ่งใหญ่ ปรากฏจากสมการนี้ เราก็อธิบายไม่ได้ ธุรกิจในโลกนี้ก็อยู่ไม่ได้

กลับมาที่สมการนี้ใหม่

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ทุน}$$

เราไม่สามารถพิสูจน์ได้แบบการพิสูจน์สมการด้านวิศวกรรม แต่มันเป็นเรื่อง Logic หรือ ความ เป็นจริง

คำถามคือ ทำไมหนี้สิน ถึงเป็นสินทรัพย์ของเรา ด้วยสมการนี้สามารถอธิบายได้ดังนี้ ให้มองว่าด้าน ขวามือ (หนี้สิน และ ทุน) ด้านนี้จะเป็นที่มาของเงิน เงินที่เราใช้ในการทำธุรกิจ ถ้าเราไม่กู้หนี้ยืมสิน ก็มี แต่เงินทุนของเราแต่เพียงอย่างเดียว แต่ถ้าเรากู้มา

1 ล้านบาท และ ลงทุนเอง 2 ล้านบาท เราก็จะมีเงินรวมกันเท่ากับ 3 ล้านบาท เพราะฉะนั้น หนี้สิน และ ทุน จึงเป็นที่มาของเงิน

ส่วนสินทรัพย์นั้น จะเป็นที่ใช้ของเงิน ในกรณีดังกล่าวข้างต้น ถ้าเราเอาเงิน 3 ล้านไปซื้อสินค้ามาจำหน่าย 0.50 ล้านบาท แล้วก็จะเงินสดเหลือ 2.50 บาท สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{สินทรัพย์ (เงินสด 2.5 ล้าน + สินค้า 0.50 ล้าน)} \\ & = \text{หนี้สิน (1 ล้าน) + ทุน (2 ล้าน)} \end{aligned}$$

หรือ อาจจะมองอีกมุมมองหนึ่งก็ได้ สินทรัพย์ทั้งหมดที่เราถืออยู่ ไม่จำเป็นจะต้องได้มาจากเงินลงทุนของเราแต่เพียงอย่างเดียว อาจจะได้โดยใช้เงินของเจ้าหนี้ด้วยก็ได้ เช่น สินทรัพย์ของเราคือรถกระบะหนึ่งคันราคา 600,000 บาท เป็นเงินของเราเอง 400,000 บาท กู้เข้ามา (หนี้สิน) 200,000 บาท ดังนั้น สินทรัพย์ที่เราถืออยู่ทั้งหมด ไม่จำเป็นจะต้องเป็นของเราทั้งหมดถ้าเรากู้หนี้มาซื้อ ต้องนำเงินที่ได้มาจากการขายสินทรัพย์ทั้งไปชำระหนี้ก่อน เหลือเท่าไรจึงจะเป็นของเรา

$$\begin{aligned} & \text{สินทรัพย์ (รถกระบะ 600,000 บาท)} \\ & = \text{หนี้สิน (เงินกู้ 200,000 บาท)} \\ & + \text{ทุน (400,000 บาท)} \end{aligned}$$

จากนี้ไป เราจะมาดูว่า สินทรัพย์ หนี้สิน และ ทุน ประกอบด้วยรายการอะไรบ้าง

สินทรัพย์		หนี้สิน และ ส่วนของเจ้าของ	
สินทรัพย์หมุนเวียน		หนี้สินหมุนเวียน	
-เงินสด	100,000	-เจ้าหนี้การค้า	1,300,000
-ลูกหนี้การค้า	2,000,000	-เงินกู้ระยะสั้น	1,000,000
-สินค้าสำเร็จรูป	3,000,000	-O/D	1,000,000
-วัตถุดิบ	200,000		
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	5,300,000	รวมหนี้สินหมุนเวียน	3,300,000
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		หนี้สินระยะยาว	
-เครื่องจักรและอุปกรณ์	1,500,000	-เงินกู้ระยะยาว	1,000,000
-อาคาร	5,000,000	รวมหนี้สินระยะยาว	1,000,000
-ที่ดิน	2,500,000	รวมหนี้สินทั้งสิ้น	4,300,000
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	9,000,000	ส่วนของเจ้าของ	
		เงินลงทุน	7,000,000
		กำไรสะสม	3,000,000
		รวมส่วนของเจ้าของ	10,000,000
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	14,300,000	รวมหนี้สินและ	ส่วนของเจ้าของ
			14,300,000

งบแสดงฐานะการเงิน

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่า

สินทรัพย์ ประกอบด้วย

1. สินทรัพย์หมุนเวียน หมายถึงสินทรัพย์ที่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้ภายในหนึ่งปี ได้แก่

- 1.1 เงินสด
- 1.2 ลูกหนี้การค้า
- 1.3 สินค้าสำเร็จรูป
- 1.4 วัตถุดิบ

2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน หมายถึงสินทรัพย์ที่ไม่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้ภายในหนึ่งปี ได้แก่

- 2.1 เครื่องจักรอุปกรณ์ต่าง
- 2.2 ยานพาหนะ
- 2.3 อาคาร
- 2.4 ที่ดิน

หนี้สิน ประกอบด้วย

1. **หนี้สินหมุนเวียน** ประกอบด้วยหนี้สินที่ต้องชำระภายในหนึ่งปี ได้แก่

- 1.1 หนี้สินทางการค้า (ซื้อวัตถุดิบ หรือ สินค้า ด้วยเงินเชื่อ)
- 1.2 เงิน O/D
- 1.3 เงินกู้ยืมที่ต้องชำระภายในหนึ่งปี

2. **หนี้สินระยะ** ประกอบด้วยหนี้สินที่ต้องชำระเกินหนึ่งปีขึ้นไป ได้แก่

- 2.1 เงินกู้ระยะยาว

ทุน ประกอบ

1. เงินลงทุน
2. กำไรสะสม (กำไรที่ไม่ได้นำออกไปจ่ายเป็นเงินปันผล ยังคงคาวอยู่ในบริษัท ถือว่าเป็นการเอามาลงทุน)

เนื่องจากกำไรสะสมถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของเจ้าของด้วย ดังนั้น ในหัวข้อ “ทุน” จึงมีการเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **“ส่วนของเจ้าของ”**

เมื่อเราเห็นงบแสดงฐานะการเงินดังตัวอย่างข้างต้นนี้ จะทำความเข้าใจกับมันได้อย่างไร ไม่ยากครับ

จากสมการบัญชี

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ทุน (หรือส่วนของผู้)

หนี้สิน และ ทุน (ส่วนของผู้เจ้าของ) : เป็นที่มาของเงิน

สินทรัพย์: เป็นที่ไปของเงิน (เอาเงินที่ได้มาจาก หนี้สินและทุน ไปทำอะไร)

ในการอ่านงบแสดงฐานะการเงิน สามารถทำได้ 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 อ่านที่ ด้านขวา หรือ ด้านหนี้สินและทุน ก่อน ด้านขวานี้จะเป็นที่มาของเงิน

ในกรณีตัวอย่าง ที่มาของเงินที่มาจากหนี้สิน ประกอบด้วย

หนี้สินหมุนเวียน ซึ่งมี

- เจ้าหนี้การค้า 1,300,000 บาท
- เงินกู้ระยะสั้น 1,000,000 บาท
- เงิน O/D 1,000,000 บาท

รวมเป็นเงินหนี้สินหมุนเวียน 3,300,000 บาท

หนี้สินระยะยาว ซึ่งมี

- เงินกู้ระยะยาว 1,000,000 บาท

รวมเป็นเงินที่มาจากเจ้าหนี้ 4,300,000 บาท

ที่มาของเงินอีกส่วนหนึ่งคือเงินที่มาจากทุนหรือ ส่วนของผู้เจ้าของ ประกอบด้วย

- เงินทุน 7,000,000 บาท
- กำไรสะสม 3,000,000 บาท

รวมเป็นส่วนของผู้เจ้าของ 10,000,000 บาท

สรุปแล้วที่มาของเงิน จะเป็นเงินที่มาจากเจ้าหนี้ (ทั้งหนี้สินหมุนเวียน และ หนี้สินระยะยาว) จำนวน 4,300,000 บาท และ มาจากส่วนของผู้เจ้าของ 10,000,000 บาท รวมเป็นที่มาของเงิน 14,300,000 บาท

แล้วเราก็ถามว่าเงินตั้ง 14,300,000 บาทนั้น เราเอาไปทำอะไรหมด การตอบคำถามนี้ให้ไปดูที่สินทรัพย์ เพราะสินทรัพย์เป็นที่ไปของเงิน จะเห็นว่าเงินทั้ง 14,300,000 บาทนั้นถูกนำไปใช้เป็นสินทรัพย์ ดังนี้ :

ด้านสินทรัพย์หมุนเวียน

- เราเก็บเงินสดไว้ 100,000 บาท
- อยู่ในรูปของลูกหนี้ 2,000,000 บาท
- เราเอาเงินไปจมในรูปสินค้าสำเร็จรูป 3,000,000 บาท

- เราเอาเงินไปจมในรูปวัตถุดิบ 200,000 บาท
- รวมเป็นเงินที่ถูกใช้ในรูปของ
- สินทรัพย์หมุนเวียน 5,300,000 บาท

และเงินอีกส่วนหนึ่งก็ถูกนำไปใช้ในรูปของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ซึ่งประกอบด้วย

- เครื่องจักรและอุปกรณ์ 1,500,000 บาท
- อาคาร 5,000,000 บาท
- ที่ดิน 2,500,000 บาท

รวมเป็นเงินที่ถูกใช้ในรูปของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน 9,000,000 บาท

เมื่อรวมสินทรัพย์หมุนเวียน และ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเข้าด้วยกันแล้วจะเท่ากับ 14,300,000 บาท ซึ่งเป็นที่ไปของเงิน และ เท่ากับ 14,300,000 บาท ซึ่งเป็นที่มาของเงิน

แบบที่ 2 อ่านจากด้านซ้ายหรือ ด้านสินทรัพย์ ซึ่งเป็นที่ไปของเงินก่อน

ในกรณีตัวอย่าง ที่ไปของเงินประกอบด้วย

- สินทรัพย์หมุนเวียนทั้งสิ้น 5,300,000 บาท
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนทั้งสิ้น 9,000,000 บาท
- รวมเป็นสินทรัพย์ทั้งสิ้น 14,300,000 บาท**

สินทรัพย์ทั้งหมด 14,300,000 บาท นี้ไม่ใช่เป็นของเจ้าของทั้งหมด ต้องไปชำระหนี้เสียก่อน เหลือเท่าไรจึงจะเป็นส่วนของเจ้าของ ในกรณีนี้ หนี้สินรวมทั้งหมดเท่ากับ 4,300,000 บาท เมื่อหักหนี้สินนี้ออกจากสินทรัพย์ทั้งหมด 14,300,000 บาทแล้ว จะคงเหลือเป็นส่วนของเจ้าของ 10,000,000 บาท

ดังนั้น การอ่านงบแสดงฐานะการเงิน สามารถอ่านได้ 2 วิธีดังได้อธิบายไว้แล้วข้างต้น ขึ้นอยู่กับว่าผู้อ่านจะถนัดในการอ่านแบบไหน ผู้เขียนถนัดในการอ่านแบบที่ 1 มากกว่า เพราะการอ่านด้าน

หนี้สิน และ ทุน ก่อน ทำให้มองเห็นว่าเงินทั้งหมดที่ใช้ในกิจการมีเท่าไร และ ธุรกิจนำเงินดังกล่าวนี้ไปทำอะไรบ้าง โดยไปดูด้าน สินทรัพย์

งบแสดงฐานะการเงิน

Dr. (Debit)		Cr. (Credit)	
สินทรัพย์		หนี้สิน และ ส่วนของเจ้าของ	
สินทรัพย์หมุนเวียน		หนี้สินหมุนเวียน	
-เงินสด	100,000	-เจ้าหนี้การค้า	1,300,000
-ลูกหนี้การค้า	2,000,000	-เงินกู้ระยะสั้น	1,000,000
-สินค้าสำเร็จรูป	3,000,000	-O/D	1,000,000
-วัตถุดิบ	200,000	รวมหนี้สินหมุนเวียน	3,300,000
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	5,300,000	หนี้สินระยะยาว	
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		-เงินกู้ระยะยาว	1,000,000
-เครื่องจักรและอุปกรณ์	1,500,000	รวมหนี้สินระยะยาว	1,000,000
		รวมหนี้สินทั้งสิ้น	4,300,000
-อาคาร	5,000,000	ส่วนของเจ้าของ	
-ที่ดิน	2,500,000	เงินลงทุน	7,000,000
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	9,000,000	กำไรสะสม	3,000,000
		รวมส่วนของเจ้าของ	10,000,000
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	14,300,000	รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ	14,300,000

เราคงได้ยินคำว่า เดบิต (Debit) และ เครดิต (Credit) บ่อยๆเมื่อพูดถึงเรื่องบัญชี ด้านซ้ายมือซึ่งเป็นด้านของสินทรัพย์ เราเรียกว่า Debit ส่วนด้านขวามือซึ่งเป็นด้านของหนี้สินและทุน เราเรียกว่า Credit

ทำไม Debit ถึงได้ใช้ตัวย่อเป็น Dr. ตัว “r” มันมาจากไหน ใครทราบช่วยให้ความกระจ่างด้วย

นักบัญชีจะไม่ใช้คำว่า “บวก” หรือ “ลบ” เช่น ถ้าได้เงินเงินสดเพิ่มมา 10,000 บาท เขาจะไม่พูดว่าบวกเงินสด 10,000 บาท เข้าไปในหัวข้อเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน แต่ จะพูดว่า debit เงินสด 10,000 บาท แต่ ถ้าเงินสดลง 500 บาท จะพูดว่าไป credit เงินสด 500 บาท

สรุปแล้ว ด้านสินทรัพย์ (ด้าน Debit) ถ้ามีการเพิ่มขึ้น นักบัญชีจะพูดว่า debit แต่ถ้าลดลง จะพูดว่า credit ทำนองเดียวกันด้านหนี้สิน และ ทุน (ด้าน Credit) ถ้าเพิ่มขึ้นจะพูดว่า credit และ ถ้าลดลงจะพูดว่า debit

ในกรณีที่มีการเขาเงินสด 100,000 บาท ไปชำระหนี้ นักบัญชีจะบอกว่า credit เจดสด 100,000 บาท (แปลว่าด้าน สินทรัพย์ เงินสดลดลง ไป 100,000 บาท ส่วนด้านหนี้สินและทุน จะมีการ debit เจ้าหนี้ 100,000 บาท เช่นเดียวกัน ทำให้เจ้าหนี้ลดลงไป 100,000 บาท คือ ทั้งสองด้านต่างลดลงไป 100,000 บาท งบแสดงฐานะการเงินนี้ยังคงได้ดุล (balance) อยู่

อีกตัวอย่าง คือการเอาเงินสด 50,000 บาท ไปซื้อวัตถุดิบ เงินสดจะหายไป 50,000 บาท แต่วัตถุดิบจะเพิ่มขึ้น 50,000 บาท ดังนั้น ด้านสินทรัพย์จะไม่มี การเปลี่ยนแปลง เพียงแต่เปลี่ยนสภาพจากหัวข้อหนึ่งไปอีกหัวข้อหนึ่ง งบแสดงฐานะการเงินยังคงได้ ดุลอยู่

ถ้าซื้อสินค้าสำเร็จรูปมาขาย โดยซื้อเป็นเงินเชื่อ จำนวน 300,000 บาท ด้านสินทรัพย์จะมีสินค้า สำเร็จรูปเพิ่มขึ้น 300,000 บาท ส่วนด้านหนี้สินและ ทุนในรายการเจ้าหนี้ จะมีเจ้าหนี้เพิ่มขึ้น 300,000 บาท เช่นเดียวกัน ในงบแสดงฐานะการเงิน จะมีเงิน เพิ่มขึ้น 300,000 บาท ทั้งสองด้าน งบแสดงฐานะ การการเงินยังคงได้ดุลอยู่

จะเห็นได้ว่าการลงบัญชีสองด้านช่วยให้สามารถ ตรวจสอบได้ดีกว่าการลงบัญชีด้านเดียวมาก หาก ด้านซ้ายกับด้านขวาไม่เท่ากัน แสดงว่ามีการผิดพลาดเกิดขึ้นแล้ว

ถ้าดูการเรียงลำดับรายการต่างๆ ในงบแสดง ฐานะการเงินแล้ว จะเห็นทางด้านสินทรัพย์ จะเรียง ตามสภาพคล่อง (ความสามารถในการแปลงเป็น เงินสด) โดยเงินสดจะขึ้นก่อน ตามด้วยลูกหนี้ ซึ่งเมื่อ เก็บเงินได้ ก็จะกลายเป็นเงินสด ตามด้วยสินค้า สำเร็จรูป ซึ่งถ้าขายเป็นเงินสด ก็จะได้มาเป็นเงินสด แต่ถ้าขายเป็นเงินเชื่อ ก็จะอยู่ในรูปของลูกหนี้ เมื่อ เก็บเงินจากลูกหนี้ได้ ก็จะกลายเป็นเงินสด แล้วตาม มาด้วยวัตถุดิบ ซึ่งต้องนำไปผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป แล้ว นำไปขาย เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินสด (ถ้าขายเป็น เงินสด) และ ถ้าขายเป็นเงินเชื่อ ก็จะเป็นรายการ ลูกหนี้ เพื่อเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ ก็จะกลายเป็นเงินสด ส่วนสินทรัพย์ที่ไม่หมุนเวียนจะอยู่หลังสุด เพราะต้อง ใช้เวลามากกว่าหนึ่งปี กว่าที่จะแปลงสินทรัพย์ที่ ไม่หมุนเวียนเป็นเงินสด สำหรับรถยนต์ ตามหลัก บัญชี จะต้องบันทึกไว้เป็นรูปสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เพราะในอดีต รถยนต์เป็นสินทรัพย์ที่ราคาสูง ไม่ สามารถขายได้ง่าย แต่ในปัจจุบันนี้ รถยนต์สามารถ ขายได้เร็วกว่าสินค้าสำเร็จรูปด้วยซ้ำไป แต่เรายังคง ต้องบันทึกไว้ที่กลุ่มสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ส่วนด้านหนี้สินและทุน ก็เรียงตามสิทธิใน การได้รับเงินชำระหนี้ก่อนหลัง ถ้าธุรกิจมีปัญหา เงินที่ได้จากการขายกิจการ จะต้องนำมาชำระหนี้ ทางการค้าก่อน แล้ว นำมาชำระหนี้สินระยะสั้นของ สถาบันการเงิน แล้วชำระหนี้สินระยะยาว เหลือเท่าไร จึงจะเป็นส่วนของเจ้าของกิจการ

งบแสดงฐานะการเงิน จะเป็นตัวเลข หรือ รายงาน สถานะทางการเงิน ณ วันใดวันหนึ่งเท่านั้น (Point of time) เช่น งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 ตัวเลขที่ปรากฏในงบแสดงฐานะ การเงิน จะเป็นตัวเลขที่เป็นจริงเฉพาะในวันที่ 31 ธันวาคม 2556 เท่านั้น พ้นจากวันที่บ่งไว้แล้ว จะมี

การเปลี่ยนแปลงถ้าธุรกิจยังคงดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง

ส่วนงบกำไร-ขาดทุน เป็นตัวเลขในช่วงหนึ่งของเวลา (Period of Time) เช่น 1 ปี เป็นต้น

ในการทำงานงบการเงินนั้น งบกำไร-ขาดทุน จะต้องเสร็จก่อน เพราะต้องนำตัวเลขด้านกำไร หรือ ขาดทุน มาบันทึกในหัวข้อส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน

การดูเฉพาะงบกำไร-ขาดทุน แต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่ดูงบแสดงฐานะการเงินด้วย เราจะไม่ได้อะไรครบถ้วนในการวิเคราะห์ผลประกอบการธุรกิจอาจจะดูเหมือนมีกำไรดีในปีนั้น แต่ถ้าเราเอางบแสดงฐานะการเงินมาดูด้วย อาจจะมีหนี้สินอยู่มากมาย สินทรัพย์ที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอชำระหนี้ก็ได้ หรือ มีการขาดทุนสะสมมากมายจากการขาดทุนต่อเนื่องจากผลประกอบการหลายๆปีในอดีต ดังนั้น การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเงิน จะต้องดูทั้งงบกำไร-ขาดทุน และ งบแสดงฐานะการเงิน

5. ทดสอบความสามารถในการอ่านงบการเงิน

ตัวอย่างที่นำมาเพื่อใช้ในการทดสอบความสามารถในการอ่านงบการเงินนี้ เป็นตัวอย่างงบการเงินของสมาคมวิศวกรรมปรับอากาศแห่งประเทศไทย ที่นำเสนอในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2556

งบรายได้และค่าใช้จ่าย

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2555

รายการ	รายการ	บาท
1	รายรับ รวมทั้งสิ้น	9,545,324
2	รายจ่ายทั้งสิ้น	8,290,711
3	รายได้สูงกว่ารายจ่ายก่อนภาษี	1,254,613
4	ภาษีรายได้นิติบุคคล	144,246
5	รายได้สูงกว่ารายจ่ายสุทธิ	1,110,367

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555

สินทรัพย์		หนี้สินและเงินกองทุน	
สินทรัพย์หมุนเวียน		หนี้สินหมุนเวียน	
-เงินสด	2,495,952	-เจ้าหนี้การค้า	397,911
-เงินลงทุนชั่วคราว	10,200,000	-ค่าภาษีนิติบุคคลค้างจ่าย	144,247
-รายได้ค้างรับ	139,579	-หนี้สินหมุนเวียนอื่น	559,492
-สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	104,606		
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	12,940,137	รวมหนี้สินหมุนเวียน	1,101,650
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		เงินกองทุน	
-เครื่องใช้และเครื่อง		-เงินกองทุนยกมา	10,907,795
ตกแต่งสำนักงาน-สุทธิ	179,674		
		-บวกรายได้สูงกว่ารายจ่าย	1,110,366
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	179,674	รวมเงินกองทุน	12,018,161
รวมสินทรัพย์	13,119,811	รวมหนี้สินและเงินกองทุน	13,119,811

เราลองมาอ่านงบการเงินข้างต้น โดยดูจากงบรายได้และค่าใช้จ่ายก่อน (เนื่องจากเป็นสมาคมที่ไม่แสวงหากำไร จึงไม่ใช่ค่าว่างบกำไร-ขาดทุน) จะเห็นได้ว่ารายได้เมื่อหักค่าใช้จ่ายและภาษีรายได้นิติบุคคลแล้ว จะเหลือเป็นรายได้สุทธิ 1,110,367 บาท

สำหรับงบแสดงฐานะการเงิน เราจะอ่านจากด้านขวา ซึ่งเป็นด้านหนี้สินและเงินกองทุน (ไม่เรียกเป็นกำไร หรือ กำไรสะสม) ก่อน ด้านนี้จะเป็นที่มาของเงิน เงินทั้งหมดที่ได้จากเจ้าหนี้(ถ้ายังไม่ชำระหนี้เงินยังคงอยู่กับเรา) เท่ากับ 1,101,650 บาท

ส่วนเงินกองทุน จะมีตัวเลข 2 ตัว คือ เงินกองทุนที่สะสมจากปีก่อนๆ 10,907,795 บาท และเป็นเงินกองทุนที่ได้จากปี 2555 อีก 1,110,366 บาท (ได้มาจากงบรายได้และค่าใช้จ่ายข้างต้น) รวมเป็นที่มาของเงินทั้งสิ้น 13,119,811 บาท

ลองตั้งคำถามว่าเงินที่ได้มาทั้งหมด 13,119,811 บาท นั้น สมาคมเอาไปทำอะไรหมด

ให้มาดูที่ด้านสินทรัพย์ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของเงิน จะเห็นว่าเงินจำนวน 13,119,811 บาท นั้น ได้ถูกนำไปใช้ดังนี้ :

- อยู่ในรูปเงินสด 2,495,952 บาท
- เงินลงทุนซื้อคร่าว (ฝากประจำ) 10,200,000 บาท
- รายได้ค้างรับ (ลูกหนี้) 139,579 บาท
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นๆ 104,606 บาท

รวมเป็นเงินที่อยู่ในรูปสินทรัพย์หมุนเวียน 12,940,137 บาท

ส่วนที่เหลือ 179,674 บาท อยู่ในรูปของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (เครื่องใช้และเครื่องตกแต่งสำนักงาน)

จะเห็นได้ว่าเงินที่ได้มากจากเจ้าหนี้ และ เงินกองทุน ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของเงินสด และ เงินฝากธนาคารถึง 12,695,952 บาท

หากจะมองในแง่ของผลตอบแทนการลงทุนแล้ว จะเห็นว่ารายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย 1,110,367 บาท เทียบกับเงินกองทุนจำนวน 10,907,795 บาทแล้ว ก็เป็นเพียงประมาณ 10% เท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นผลตอบแทนการลงทุนที่ค่อนข้างต่ำ แต่เนื่องจากสมาคมเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ดังนั้น รายรับที่ต่ำนี้จึงไม่ใช่ประเด็นสำคัญ แต่ถ้ารายได้น้อยกว่ารายจ่ายมากๆ และเงินกองทุนก็ร่อยหรอไปเรื่อยๆ คงต้องมีการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงต่อไป

แต่ถ้าหากดูสภาพคล่องด้านการเงินของสมาคม แล้วจะเห็นว่าสินทรัพย์หมุนเวียนของสมาคมมีสูงถึง 12,904,137 บาท ในขณะที่หนี้สินหมุนเวียนมีเพียง 1,101,649 บาทเท่านั้น เรามีสินทรัพย์หมุนเวียนมากถึง 12 เท่าของหนี้สินหมุนเวียน จึงไม่มีปัญหาด้านการชำระหนี้แน่นอน

หากจะมองดูด้านสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนแล้ว จะเห็นว่ามีเพียง 179,674 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมากเพื่อเทียบกับสินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ แสดงว่าเงินของสมาคมไม่ได้จมอยู่ในรูปของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เช่น เอาไปซื้อยานพาหนะ หรือ ซื้ออาคารและที่ดิน เป็นต้น

จากการอ่านและวิเคราะห์การเงินข้างต้น จะเห็นว่า การอ่านวิเคราะห์งบการเงินเป็นเรื่องไม่ยากเลย ส่วนเรื่องการทำบัญชี ปล่อยให้เป็นที่ของนักบัญชีไป เพราะเป็นเรื่องที่ยากกว่าการอ่านและวิเคราะห์มากมาย

6. บทสรุป

บัญชีเป็นมาตรวัดผลประกอบการ ผลประกอบการจะดีหรือไม่ดี ก็อาศัยรายงานทางบัญชีเป็นตัวชี้วัด บัญชีเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกวงการ หมอ วิศวกร สถาปนิก ไม่จำเป็นต้องอยู่ในทุกวงการ แต่ทุกวงการจะต้องมีนักบัญชีเพื่อทำบัญชี จะเห็นได้ว่าบัญชีเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง เราไม่จำเป็นต้องทำบัญชีเป็น แต่จะต้องมีความสามารถในการอ่านและวิเคราะห์งบการเงิน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ผลประกอบการของธุรกิจ หรือ ผลงานของโครงการต่างๆ ยิ่งถ้าเราเป็นเจ้าของกิจการด้วยแล้ว ยิ่งต้องมีความสามารถในการอ่านและวิเคราะห์งบการเงินมากกว่าคนที่ไม่ใช่เจ้าของธุรกิจ